

گزارشی از دوره آموزشی به نژادی و تکنیکهای نوین در زراعت کلزا در خوزستان

مهندس علی زمان میرآبادی
رئیس مجتمع آموزشی و تحقیقات کاربردی
شرکت توسعه کشت دانه های روغنی

در جلسه صبح روز سه شنبه مورخ ۹۲/۲/۱۹ ایشان در خصوص زراعت کلزا و فاکتورهای موثر بر این زراعت مثل pH، بقایای محصول قبلی، تاریخ کاشت، اندازه بذر، عمق بذر، رطوبت خاک، دمای خاک، تراکم کاشت و مختصری از عوامل بوسیدگی ریشه و آفات حاضر در مراحل اولیه کاشت، مطالبی را عنوان داشتند. سپس به اهمیت جلوگیری از آنگرفتگی مزارع، تاثیر تنش های گرمایی در مراحل گلدهی و پر شدن خورجین ها به بررسی ها و تحقیقات انجام شده پرداختند. در بعد از ظهر همان روز در خصوص اجزا تشکیل دهنده بذر کلزا صحبت شد و تاثیر استرسهای دمایی و رطوبت بر ذخیره سازی بذور در انبار مورد بحث قرار گرفت. سپس جلسه به بیماری فوما و اهمیت و نقش آن در اصلاح کلزا و خسارت های حادث شده از آن ادامه یافت. شناسایی بیماری، اپیدمیولوژی و چرخه زندگی آن، ضرورت بکارگیری ارقام مقاوم در خصوص بیماری، حضور ژنهای کمی و کیفی موثر در این مقاومت، نحوه انتشار آن و آزمایشات و تحقیقات انجام شده در ایستگاههای شرکت پاسیفیک سیدز از دیگر موارد مطروحه در این گزارش بود. صبح روز چهارشنبه مورخ ۹۲/۹/۲۰ همگی به کشت و صنعت شهید رجایی رفیم و مدیریت عامل شرکت و کارشناسان آن توضیحاتی در خصوص تاریخ کاشت، تیمارهای کودی، نحوه آبیاری و مبارزه با علفهای هرز در مزارع تولید بذر کلزا که در مرحله ۴ تا ۶ برگگی بودند توضیحاتی ارائه نمودند. در آنجا دکتر Andrew نیز مطالبی در خصوص بیماری فوما و نحوه عملیات اجرایی در مزارع تولید بذر کلزا بیان داشتند. بعد از ظهر چهارشنبه به اتفاق افراد شرکت کننده از سواحل رودخانه دز و یکی از مکانهای زیارتی و همچنین بازار دزفول دیدن بعمل آمد. صبح روز پنجشنبه ۹۲/۹/۲۱ تمامی سخنرانی دکتر Andrew در خصوص تولید گیاهان مقاوم به علف کش بود و در پاسخ به سوال یکی از شرکت کنندگان کمی هم در خصوص گونه های مختلف براسیکا (راپا و ژونسا) صحبت نمودند.

این عنوان دوره آموزشی برگزار شده در مرکز آموزش جهاد کشاورزی دزفول از تاریخ ۱۹ تا ۲۱ آذرماه ۹۲ بود و بنده به عنوان نماینده شرکت توسعه کشت دانه های روغنی در این دوره تخصصی شرکت نمودم. در این جا نیز قصد دارم جهت آگاهی سایر همکاران دست اندرکار در سطوح مختلف علمی و اجرایی زراعت کلزا، خلاصه ای از مطالب عنوان شده در این دوره آموزشی را ارائه نمایم. دوره آموزشی به نژادی و تکنیکهای نوین در زراعت کلزا با حضور محققین و کارشناسان به نژادی و به زراعی کلزا از مراکز تحقیقات، جهاد کشاورزی استان ها و موسسه تحقیقات اصلاح نژاد و بذر، معاونت و کارشناسان اداره کل بنبه و دانه های روغنی، مدیریت و کارشناسان شرکت کاسپین بذر به علاوه دو مهمان مدعو از شرکت ادوتنا برگزار شد. در روز آغازین جلسه، صبح ۱۹ آذر ۱۳۹۲، ابتدای امر پس از پخش چند آیه از قرآن کریم و سرود جمهوری اسلامی ایران، مدیریت مجتمع آموزشی جهاد کشاورزی دزفول ضمن خیر مقدم به کارشناسان شرکت کننده در دوره به پتانسیل های خوزستان و شرایط ویژه آب و هوایی و سهم آن در تولیدات کشاورزی به ویژه در تولید بذر کلزا، شیدر و گللهای مریم و رز اشاره نمودند. در ادامه ایشان به سابقه مرکز که سال تاسیس آن مربوط به ۱۳۵۴ بود، اشاره نمودند و اعلام کردند در حال حاضر در دانشگاه جامع علمی کاربردی این مرکز حدود ۱۲۰۰ دانشجو در رشته ها و مقاطع مختلف کاردانی و کارشناسی در حال آموزش هستند. سخنران بعدی جناب آقای مهندس شکاری معاونت اداره کل بنبه و دانه های روغنی بودند. ایشان ضمن تشکر از برگزار کنندگان این دوره به خصوص حمایت مالی مدیریت کشت و صنعت شهید رجایی، به واردات و نیاز داخلی کشور از نظر روغن و کنجاله اشاره نمودند. ایشان گفتند در سال ۱۳۷۲ کلزا به کشور وارد گردید و تحقیقات آن از سال ۱۳۷۳ شروع شد و کشت آن در سطح وسیع از سال ۱۳۷۸ آغاز گردید بطوریکه هم اکنون از فعالیت های اجرایی ۱۵ سال و تحقیقاتی آن ۱۹ سال می گذرد. بیشترین رکورد تولید کلزا در سال ۸۶ حدود ۳۲۰ هزار تن بود که جایگاه خوبی را برای این زراعت به جا گذاشت. در ادامه به برنامه تولید کلزا و دانه های روغنی و نیاز کشور به روغن و کنجاله اشاره نمودند و بیان داشتند تا دو سال آتی می بایست تولید کلزا به بیش از یک میلیون تن برسد. سخنران بعدی آقای دکتر Andrew محقق و عضو هیات مدیره شرکت پاسیفیک سیدز (از شرکتهای زیر مجموعه ادوتنا) بودند. ایشان از فرصت بدست آمده برای حضور در این جلسه قدردانی کردند و گفتند ارتقاء سطح کشاورزی ایران را در هر بار سفر به کشورتان احساس می کنم. ایشان گفتند ۲۶ سال سابقه دارند و در این مدت نیز به عنوان یک محقق برای شرکت پاسیفیک سیدز مشغول فعالیت بوده و هم اکنون علاوه بر فعالیت های اصلاحی به عنوان هیات مدیره این شرکت نیز مشغول فعالیت می باشند.

ایشان گفتند در حال حاضر گیاهان مقاوم به علف کش در ۴ گروه تقسیم بندی می شوند. مقاومت به علف کش های آترازین، Clearfield، مقاوم به رانداپ و ترکیبی از مقاومت به آترازین و رانداپ. در ادامه به بیان نحوه عملکرد و تاثیر این علف کشها، مزایا و سهم هر کدامشان در بازار و مزارع کشاورزان پرداختند و گفتند که در استرالیا سهم کشت گیاهان مقاوم به آترازین، Clearfield و گیاهان فاقد مقاومت به ترتیب حدود ۶۰٪، ۲۵٪، ۱۰٪ و ۵٪ می باشد. بعد از اتمام سخنرانی دکتر اندرو، آقای شبیر احمد خان نماینده فروش و بازرگانی شرکت ادونتا و فعال در حوزه آفریقا و خاورمیانه، در خصوص گردش مالی و اهمیت شرکت ادونتا به تحقیقات، سخنرانی نمودند و با بیان اینکه از اهداف کلان شرکت ادونتا تحقیقات است و شرکت پاسیفیک سیدز به عنوان یکی از نمایندگان شرکت ادونتا در استرالیا است، عنوان کردند حدود ۲۲ میلیون دلار میزان سرمایه گذاری سالانه ادونتا در بخش تحقیقات است و رمز موفقیت ادونتا و سایر زیر بخشها همین است بطوریکه حیات و ممتد شرکتهای فعال در این بخش به تحقیقات پویا بستگی دارد. همچنین اعلام کردند شرکت ادونتا با سایر بخشهای تحقیقاتی از شرکتهای معتبری مثل سینجنتا، مونسانتو، لیماگرین و ... دارای سرمایه گذاری مشترکی در بخش های تحقیقاتی هستند و میزان سهم شرکت ادونتا را نیز حدود ۸۰ میلیون دلار در این بخش عنوان کردند. همچنین ایشان به فعالیت شرکت ادونتا در حوزه سایر محصولات و زراعت ها مثل ذرت، سورگوم، پنبه، آفتابگردان و محصولات سبزی و صیفی اشاره کرد و گفتند گردش مالی شرکت ادونتا در سال حدود ۲ میلیارد دلار است. بعد از اتمام سخنرانی ایشان، در پایان دوره، از شرکت کنندگان نیز امتحانی به صورت کتبی گرفته شد و اتمام پایان جلسه حدود ساعت ۱۲:۳۰ پنج شنبه ۹۲/۹/۲۱ رسماً اعلام گردید.